

15 FEBRUARI 1925

No. 4

30e JAARGANG

DE STER

HALF-MAANDELIJSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896

En te dien dage zullen de dooven hooren de woorden des Boeks;
en de oogjen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis,
zullen zien. Jesaja 29 : 18.

DE ENGEL VAN DE APOCALYPSE HEEFT HET EEUWIGE EVANGELIE OP DE AARDE HERSTELD.

Toespraak door Ouderling Nephi Jensen, gehouden in den
Tabernakel te Salt Lake City op Zondag 10 Augustus 1924.

Des werlds grootste leeraar zeide op zekeren keer :

„De Zoon kan niets van Zichzelve doen”. Indien Hij, de reinste der reinen, de edelste der edelen, de eerlijkste der waarheid, afhankelijk was van den God in de hemelen, voor bijstand in Zijn bediening, hoeveel te meer zijn zijn nederige dienstknechten afhankelijk van God op een oogenblik zooals dit.

In nederigheid erken ik de noodzakelijkheid van de ondersteunende genade van God den Eeuwigen Vader. Indien ik geen geloof in Zijn macht en in Zijn geest had, zou ik dezen middag hier niet aanwezig zijn. Ik kwam hier dezen middag met het vertrouwen in Hem, die nimmer diegenen doet falen, die op Hem vertrouwen. Ik hunker naar de hulp van Zijn geest, terwijl ik eenige oogeblikken dezen middag tot u zal spreken aangaande de eenvoudige schoone dingen van onzen heiligen godsdienst.

Ik ben met geheel mijn hart dankbaar voor mijn lidmaatschap in deze wonderbare Kerk. Ik ben dankbaar voor de nederige opdracht, die ik heb gehad om de groote dingen te vertellen, die God in onze dagen en tijd op deze aarde teweeg heeft gebracht. Driemaal ben ik in den vreemde uitgezonden om een zending te vervullen. Ik heb acht jaren op de vuurlinie der waarheid doorgebracht. Die acht jaren zijn de zoetste en dierbaarste dagen van mijn leven geweest, want gedurende die acht jaren heb ik gezocht

God te eeren en zijn woord te verklaren in de bijeenkomsten van de kinderen der menschen. En zoodoende, God zoekende te ver-eeren en Zijn naam te vergrooten, heb ik dien troost ontvangen, die tot de dienstknechten van God komt door den Heiligen Geest.

Een bedoeling hebbende Les.

Eenige weken geleden was er een stellage om het beeld op den middelsten Oostelijken toren van gindschen Tempel gebouwd. Het beeld, zooals ge allen weet, vertegenwoordigt den Engel Moroni met de trompet in de hand, zijn boodschap aan de wereld bekend makende. De stellage was daar gebouwd met het doel om het voor den schilder mogelijk te maken, een nieuw goud omhulsel op het bronzen beeld, dat den engel voorstelt, te schilderen. Herhaalde malen, terwijl de werklieden bezig waren met hun plicht den engel met goud te bekleeden, stonden groepen van menschen strak te kijken naar deze mannen, die hoog in de lucht bezig waren. Vele malen, terwijl dit werk voortging, moest ik het Tempelsquare pas-seeren. Ik sloeg deze gezelschappen van toeristen, als zij naar den engel opkeken, gade. Op meer dan een gelegenheid, als ik die toeschouwers gezien had, heb ik tot mijzelf gezegd: „Ik zou willen dat elke man en vrouw of kind, die naar dat bronzen beeld van den engel Moroni opkeek, de ware beteekenis daarvan zouden leeren.”

Allen van u, die de beteekenis van dat beeld weten, weten het echte hart van „Mormonisme”. Dat beeld van den Engel Moroni stelt de binnenste waarheid van onzen heiligen godsdienst voor. Het symboliseert inderdaad op de verwezenlijking van de twee diepste en dierbaarste verlangens van het hart, de verlangens voor zekerheid aangaande het bestaan van God en het begeeren van verzekering van onsterfelijkheid. Dat beeld beteekent voor ons, dat God werkelijk het gebed van een jongen verhoord heeft en een Engel gezonden heeft om dien jongen troost in te spreken. Het bevat meer. Het bedoelt dat iemand van de andere wereld is teruggekomen om ons te vertellen van die betere wereld van achter den sluier.

De geschiedenis van het Beeld.

De geschiedenis, waarom dat beeld daar werd geplaatst, is zeer interessant. Het is een eenigszins lange geschiedenis. Ik hoop dat gij mij kunt volgen, indien ik op zeer eenvoudige wijze zal trachten u iets hiervan te vertellen.

Terwijl Jezus Christus persoonlijk op deze aarde bediende, sprak Hij op een gelegenheid zeer veel aangaande Zijn plaats in de wereld. Hij zeide: „Ik ben de deur tot den stal der schapen. Allen, zooveel als er vóór mij zijn gekomen, zijn dieven en moorde-

naars." Zijn redevoeering voortzettende, zeide hij: „Ik ben de goede Herder; de goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen". En Hij verder voortgaande, voegde er bij: „Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen mijne stem hooren, en het zal worden ééne kudde, en ééne Herder."

De tekst uit de Schriften, die ik zooeven heb aangehaald, is het onderwerp van een groote studie en een groot onderzoek geweest. Al deze studie is naar voren gebracht in de pogingen om een antwoord voor een der belangrijkste Bijbelvragen te vinden. Theologen hebben met dezen tekst geworsteld, met de hoop om uit te vinden wie die „andere schapen" zijn. Waarom is het zoo belangrijk om een antwoord op deze vraag te vinden? Het is belangrijk omdat aan dit andere volk een bedeeing van het Evangelie van Jezus Christus werd toevertrouwd. Jezus verscheen persoonlijk aan dit andere volk en predikte het Woord onder hen. Natuurlijk, indien de Heere onder een volk gewerkt heeft, die in een verwijderd land van het Heilige Land woonde, is het zeer zeker dat dat volk een verslag van Zijn leerstelling en Zijn bedeeing onder hen zou maken.

De andere Schapen.

Wie waren die „andere schapen"? O, heeft iemand gezegd: „Zij waren de Heidenen. Maar uw antwoord stemt niet overeen met den Bijbel. Jezus de Christus zelf, zeide: „Ik ben niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het Huis Israëls". Jezus was zóó bezorgd om zijn prediken van het Evangelie aan het Huis van Israël te bepalen gedurende zijn persoonlijke bedeeing, dat Hij tot Zijne discipelen zeide: „Gij zult niet heengaan op den weg der Heidenen, en gij zult niet ingaan in eenige stad der Samaritanen, maar gaat veel meer heen tot de verlorene schapen van het Huis van Israël".

Het was niet tot na de kruisiging, opstanding en hemelvaart van Jezus Christus, dat het Evangelie tot de Heidenen werd gezonden. En ge zult u herinneren dat een visioen aan Petrus noodig was, om hem te overtuigen dat de Heidenen waardig waren het Evangelie van Jezus Christus te ontvangen.

Nee, die „andere schapen" waren geen Heidenen. Dezelfde tekst bevat afdoende bewijs, dat Hij niet naar een volk in Palestina verwijst. Let op, Jezus zeide: „Ik heb nog „andere schapen, die van dezen stal niet zijn". Indien ge in uw woordenboek wilt kijken, zult ge vinden, dat het woord stal of schaapskooi een besloten ruimte is. Wat Jezus werkelijk zeide, is van deze waarde: „Ik heb andere schapen, die van deze plaats niet zijn; deze moet ik ook toebrengen; en zij zullen Mijne stem hooren en het zal worden ééne kudde, en ééne Herder."

Indiaansche overleveringen.

Wie waren die „andere schapen?“ Wie was dit ander begunstigd volk, die de stem van Jezus Christus hoorde? Zij waren de voorvaders van de Amerikaansche Indianen. Hoe weet ik dat? Ik weet het door de beslissende getuigenis van de oudheidkunde. Lord Kingsborough heeft breedvoerige studiën van de overleveringen der Mexicaansche Indianen gemaakt. Nadat hij zijn onderzoekingen voor een langen tijd vervolgd had, schreef hij een zeer omvangrijke verhandeling, getiteld: „Mexicaansche Antiquiteiten“. In dit werk vertelt Lord Kingsborough ons van sommige merkwaardige overleveringen, die hij onder de Mexicaansche Indianen gevonden heeft. Hij vertelt ons dat hem een overlevering aangaande een voornaam wezen, die in het verre verleden onder den naam van Quetzacoatl bekend was. Hij vertelt ons dat de Mexicaansche Indianen een overlevering aangaande deze persoonlijkheid hadden, dat hij van een maagd geboren was, zonder samenleving met mannen; dat hij in de wereld kwam om de wereld te besparen door een boetedoening; dat hij door wreede mannen op een kruis gekruisigd was; dat hij stierf en begraven was en van den dood is opgestaan en dat te dien tijd, toen hij de voorvaderen van de Amerikaansche Indianen verliet, hij hun vertelde dat hij weer zou terugkeeren.

Wie was deze Quetzacoatl? De overlevering, die ik aan u verteld heb, toont zeer duidelijk aan, wie hij geweest is. Hij was Jezus Christus. Prescott vertelt ons in zijn boek „De Overwinning van Mexico“, van eigenaardige godsdienstige ceremonies, die hij bemerkt heeft door de Mexicaansche Indianen uitgeoefend. Volgens zijn verhaal nam een priester een stuk deeg, met bloed gemengd, zegende het en gaf het aan zijn volgelingen, die er in een geest van eerbied en plechtigheid aan deelnamen, geloovende dat het vleesch van de Godheid was. Het is niet moeilijk om een verdraaiing van de bediening van des Heeren Avondmaal hieruit op te maken.

Een Heilig Verslag.

Deze Amerikaansche Indianen zijn in daad en waarheid de afstammelingen van de „andere schapen“. Jezus de Christus verscheen aan de voorvaderen van de Amerikaansche Indianen en richtte met hen Zijn Kerk op en droeg aan hen een bedeeeling van het Evangelie over. Nu ge dit eenvoudige feit in gedachten hebt, behoeft ge niet verbaasd te zijn als we u vertellen dat er een geheiligd verslag van de bediening van den Zoon van God onder de „andere schapen“ in de wereld is.

De Bijbel vertelt ons zeer duidelijk en zeker van een bestaan van twee geheiligde boeken. In het zeven en dertigste hoofdstuk van

Ezechiël's profetie, beginnende bij het zestiende vers, lezen wij:

„Gij nu menschenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: „Voor Juda en voor de kinderen Israëls, zijne metgezellen”; en neem een ander hout, en schrijf daarop: „Voor Jozef, het hout van Efraïm, en van het gansche huis Israëls, zijne metgezellen”.

Laat ons dezen korten tekst van de H. Schrift voor een oogenblik overdenken en eens probeeren of we hare ware meening kunnen bepalen. Ik denk dat er geen twijfel in de gedachten van diegenen kan zijn, die gelooven dat deze tekst zekerlijk en op specifieke wijze van twee geschriften spreekt; neem notitie van de eenvoudige taal..... „Neem een hout, en schrijf daarop: „Voor Juda”. Deze taal spreekt zeer zeker van een geschrift. Van wat soort geschrift wordt hier gesproken? Het is een algemeen geschrift. Het gebod was niet gemaakt voor iemand om zijn naam of louter een titel te schrijven. „Schrijf daarop voor Juda”, zoo leest de tekst. Wat anders is er dat met zekerheid gezegd kan worden aangaande deze beschrijving? Het is zeer duidelijk dat dit een heilig geschrift is. Hoe weten wij dit? Wij weten dat dit een goddelijk verslag is, omdat God het gebod geschreven te worden. Wat God gebiedt gedaan te worden, is goddelijk.

Het Hout van Juda.

Ten einde uit te vinden wat bedoeld wordt met het „hout van Juda”, hebben wij slechts dit noodig te vragen „Wat zijn de Goddelijke geschriften van Juda?” Of om nog meer bepaald te zijn: „Wat zijn de goddelijke beschrijvingen der Joden?” Dezelfde vraag biedt een antwoord. Gij hebt om een antwoord gedacht vóórdat ik het geef. De Heilige Bijbel is het heilig geschrift der Joden. Soms, als we zeggen dat de Bijbel het „hout van Juda” is, stellen de menschen ons de vraag: „Meent gij te zeggen dat het Nieuwe Testament ook een gedeelte van het „hout van Juda” is?” Wij antwoorden hen van „Ja!”, het Nieuwe Testament is zekerlijk een gedeelte van het „hout van Juda”. Het Nieuwe Testament is net zooveel een gedeelte van de goddelijke geschriften der Joden als het Oude Testament. Jezus Christus is de hoofdfiguur in de geschiedenis van het Nieuwe Testament, de Grootste aller Joden.

Nu, de profeet vertelt ons dat God gebod een ander verslag te maken. Let op deze verklaring: „En neem een ander hout en schrijf daarop: „Voor Jozef, het hout van Efraïm, en van het gansche huis Israëls, zijne metgezellen”.

Nu, mijne goede vrienden, waar is dat andere hout? Waar is dat andere goddelijke verslag? Dat „hout van Efraïm” is een geschrift. Het is een verslag. Ik weet dat het een verslag is, omdat de Heere zeide: „En neem een ander hout, en schrijf daarop: „Voor Jozef”. Het is een algemeene beschrijving voor Jozef. Het

is niet louter een naam of titel. Wat anders weten we ervan? Wij weten dat het een goddelijk geschrift is, omdat dezelfde God, die gebood het „hout van Juda” te schrijven, „het hout van Efraïm” gebood geschreven te worden.

Twee afzonderlijke Volken.

Dus door het lezen van een eenvoudigen tekst in onzen Bijbel, ontdekken wij dat twee afzonderlijke onderscheiden volkeren door Jezus Christus bezocht werden, en een bedeeing van Zijn Evangelie ontvingen. Door een andere tekst te lezen, leere wij dat ergens in de wereld, onder een zeker volk, twee afzonderlijke en onderscheiden verslagen zijn.

Waar is dit ander goddelijk verslag? Wie heeft het? Gij behoort geheel en al in deze zaak op te gaan. Want als ge dit ander heilig boek vindt, zult ge eenige zeer belangrijke punten aangaande de plannen en doeleinden van God, betreffende zijn kinderen in deze wereld, leeren.

In het achttiende en negentiende vers van het zeven en dertigste hoofdstuk van Ezechiël, hebben we een zeer bepaalde profetie aangaande deze twee heilige boeken. In deze twee verzen lezen we: „En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: „Zult gij ons niet te kennen geven, wat deze dingen zijn? Zoo spreek tot hen: Alzoo zegt de Heere Heere: Ziet, Ik zal het hout van Josef, dat in Efraïm's hand geweest is, en van de stammen Israëls, zijne metgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een eenig hout: en zij zullen één worden in Mijne hand.”

Deze taal is zekerlijk profetisch. Zij spreekt zeer duidelijk van iets, dat God met deze twee verslagen zal doen. Er wordt hier verklaard door de inspiratie van den Heiligen Geest, dat God, niet de mensch, te eniger tijd in de wereldgeschiedenis dit ander heilig boek, het „hout van Josef”, of het „hout van Efraïm” zou nemen en hem bij het „hout van Juda” plaatsen. Is deze profetie vervuld?

Twee Boeken tezamen.

Gij zult twee boeken op dezen kansel opmerken. Zij zijn letterlijk tezamen. Eén van deze boeken is het „hout van Juda”, de Joodsche schriften, onze Heilige Bijbel. Het kleinere boek is het Boek van Mormon. Het is het „hout van Efraïm”. Het is het verslag van het volk van God, dat vele eeuwen geleden in Amerika geleefd heeft. Het bevat de geschiedenis van de bediening van Christus onder de „andere schapen”. Dit Boek van Mormon is letterlijk bij het „hout van Juda”, den Bijbel, gevoegd. Het is het

eenigste boek in de wereld, dat beweert het „hout van Efraïm” te zijn. Sedert het voortkomen van het Boek van Mormon, zijn ongeveer zeventigduizend mannen en vrouwen tot de verschillende natiën der aarde gegaan, om de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen te vertegenwoordigen. Deze zeventigduizend mannen en vrouwen zijn uitgegaan, beladen met de plechtige verantwoordelijkheid om de wereld te vertellen, dat God een ander heilig verslag voortgebracht en bij den Bijbel gevoegd heeft. Overal waar deze menigte van mannen en vrouwen gegaan zijn, hebben zij in hun koffers of handtasschen deze twee boeken zij aan zij bij zich gedragen. Op elken kansel van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, kunt gij deze twee boeken tezamen vinden.

„O, maar!” zeggen sommigen, „het loutere feit dat deze twee boeken lichamelijk tezamen zijn, is een gebeurtenis van weinig beteekenis.”

Goed, wij hechten niet zoo heel veel waarde aan de loutere gebeurtenis, dat deze twee boeken tezamen zijn gevonden. Maar we hechten veel meer waarde op de meer belangrijke gebeurtenis, dat een groot volk in de wereld is opgegroeid, die deze twee boeken in hun geloof, vertrouwen en eerbied tezamen doen.

Beiden zijn Goddelijk.

De menigte van Heiligen der Laatste Dagen van heden, over een half miljoen tellende, hebben in hun geloof deze twee boeken letterlijk tezamen gevoegd. Zij gelooven dat zij beiden goddelijk zijn. Zij gelooven dat zij beiden het Woord van God bevatten. Zij gelooven dat de Bijbel letterlijk en in waarheid het „hout van Juda” is. Zij gelooven dat het Boek van Mormon letterlijk en in waarheid het „hout van Efraïm” is. Wanneer hun predikanten aangaande de leer der Kerk spreken, citeeren zij van deze twee boeken. Beide gelijke autoriteit bezittende, gelijkmatig geïnspireerd en goddelijk zijnde.

Hier is dan een profetie, die ongeveer 2500 jaren geleden geschreven is. Zij vertelt dat God een geheiligd verslag, het „hout van Efraïm”, zou voortbrengen, en het bij den Bijbel zou voegen. In 1830 werd het Boek van Mormon gepubliceerd. Het beweert het „hout van Efraïm” te zijn. Het is bij een groot volk als het „hout van Efraïm” geaccepteerd. Het is bij den Bijbel geplaatst. Het wordt door dit volk op gelijke hoogte met den Bijbel in inspiratie en autoriteit aangenomen. Dus getuigt gij op uw dag de vervulling van een profetie, die ongeveer 2500 jaren geleden geschreven was. Gij kunt niet gelooven dat deze dingen bij toeval gebeurden. In deze profetie en hare wonderbare vervulling, zien we een plan en een oogmerk, die ongeveer over 25 eeuwen heen

reikt. De beperkte gedachten van den mensch hebben deze dingen niet bedacht. Zij waren door den God der hemelen, die de bestemming van mensch en naties vormt, ontworpen en tevoorschijn gebracht.

De Boodschapper die komen zou.

De Bijbel vertelt ons niet alleen zeer duidelijk en definitief het bestaan van deze twee geheiligde verslagen, dat God deze twee verslagen tezamen zou voegen, maar de Bijbel vertelt ons ook zeer duidelijk dat een hemelsche boodschapper in het laatste der dagen met het eeuwige Evangelie tot de aarde zou komen. In het 14de hoofdstuk van Openbaringen, beginnende bij het zesde vers, hebben we in deze taal:

„En ik zag eenen anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen degenen, die op de aarde wonen, en aan alle natie en geslacht, en taal en volk. Zeggende met eene groote stem: Vreest God, en geef Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen.”

De tekst, dien ik daar heb aangehaald, is in de geïnspireerde taal van Johannes den Openbaarder gegeven. Deze twee geven zijn verklaring van hetgeen hij zag, dat na zijn tijd zou gebeuren.

Ik herinner mij een interessante kleine ondervinding met deze profetie te New Glasgow in Nova Scotia. Op een avond sprak ik aangaande ditzelfde onderwerp, waarvan ik dezen middag spreek. Tegen het einde van mijn redevoering stond een man onder de toehoorders op en opperde eenige tegenstellingen van wat ik gezegd had. Hij zeide dat hij niet in het Boek van Mormon kon gelooven. Nadat hij voor eenige oogenblikken had gesproken, nam ik mijn Bijbel op en opende hem bij het 14de hoofdstuk van Openbaringen en overhandigde hem aan mijn vriend. Toen hij den Bijbel nam, zeide ik: „Eén van 3 dingen is waar aangaande die profetie... hetzij dat de engel met het eeuwige Evangelie gekomen is, of dat hij zal komen, of deze profetie is niet waar. Wat zegt gij er van? (Wordt vervolgd.)

*Gods werk is ons zeer wonderbaar
In teeken en in vorm.
Hij drukt zijn voetstap op de zee,
Beweegt zich in den storm.*

DE STER

NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

REDACTIE: CHAS. S. HYDE — ASSISTENT: A. SIEVERTS

ZONDAGSSCHOOLWERK.

Voorspel.

Andante. BY KERN.

Dolce p

AVONDMAALSVERS VOOR MAART 1925.

Terwijl wij van dit avondmaal eten,
In Jezus' naam en met een zuiver geweten,
Laat ons herinneren en zeker zijn,
Dat onz' harten en handen zijn schoon en rein

Naspel.

mf *Rit.* *pp*

GEZAMENLIJKE OPZEGGING VOOR MAART 1925.

(Twaalfde Artikel des Geloofs.)

Wij gelooven onderdanig te moeten zijn aan Koningen, Presidenten, Heerschers en Vorsten, in het gehoorzamen, eeren en onderhouden der wetten.

HET WARE MORMONISME.

Leer, Leven en Lotgevallen der Laterdaagsche Heiligen.

Door FRANK I. KOOYMAN.

Geschreven voor „Eenheid”, Weekblad voor Maatschappelijke en Geestelijke Stroomingen, Redactie J. Eigenhuis, Den Haag, die het onderwerp inleidde met een artikel over het Boek van Mormon: „Het Jongste Heilige Boek”.

(Vervolg.)

Wat die burgertrouw aangaat, geeft moderne openbaring den leidraad:

„En wederom zeg ik tot u, aangaande degenen die door hunne vijanden verspreid zijn geworden, het is Mijn wil, dat zij zullen voortgaan met hulp en bevrijding aan te vragen bij degenen, die als heerschers aangesteld en in gezag over u zijn, volgens de grondwet en de wetten van het volk, dewelke onder Mijn voorzienigheid gemaakt zijn en die gehandhaafd behooren te worden voor de rechten en bescherming van alle vleesch, volgens rechtvaardige en heilige beginselen; opdat elkeen in leer en grondbeginsel betreffende de toekomst volgens den zedelijken vrijen wil dien Ik hem gegeven heb, moge handelen, opdat elkeen in den dag des oordeels voor zijn eigene zonden moge verantwoordelijk zijn. Daarom is het niet recht dat de eene mensch bij den anderen in slavernij zoude zijn. En voor dit doel heb Ik de grondwet van dit land gevestigd door tusschenkomst van wijze mannen, die Ik voor dit eigen doel verwekt heb, en het land door bloedvergieting verlost. (L e e r e n V e r b o n d e n 101:76-80.)

In October 1861 bereikte de trans-continentele telegraaflijn Salt Lake City onder groot vreugdebetoon. En in 1869 maakte het voltooiën der Union Pacific en Centraal Pacific Spoorwegen een einde aan de tijdelijke isolatie der Kerk. Die afzondering had ongetwijfeld hare goede zijde, maar kon, gezien de zending der Kerk, nooit anders dan tijdelijk zijn.

De verdere geschiedenis der Kerk is vervlochten met de ontwikkelingsgeschiedenis van den staat Utah. Het niet-Mormoon-sche element nam toe. De delfstoffen der eeuwige hemelen — door den ploegenden pionier met rust gelaten — lokten den andersbezielde mijnwerker. En waar het bezetten der hoogste en meest begeerenswaardige ambtsetels in het Territoir afhing van de vrije beschikking van den President der Ver. Staten — baantjes, gegeven als een belooning voor politieken ijver — daar ligt het voor de hand, dat die ambtenaren niet altijd tot de verstandigsten en edelsten behoorden, maar in sommige gevallen politieke avonturiers waren: baantjesjagers.

De taak van den geschiedschrijver is niet altijd een aangename. Zonder eenig boos opzet moet hij soms schaduwbeelden teekenen.

Met de opkomst van het Mormonisme moet nog een andere klasse menschen genoemd: overijverig zendingsvolk, vol van het idee-fixe, dat ze de Mormonen van de „dwalingen huns weegs” moesten bekeeren, of anders het Mormonisme bevechten. Zocht de politieke avonturier het Territoriale knechtschap van het volk te doen voortduren — daarvan toch hing zijn baantje af — de sectarische dweper bewerkte de pùblike meening omtrent de Mormonen op een leelijke manier, om zodoende van het volk in de oostelijke staten zendingsbijdragen los te krijgen. Er waren, dit spreekt vanzelf, loffelike uitzonderingen op den regel, zoowel op politiek als op kerkelike terrein. Maar hoe gaarne men ook mooier dingen zou willen melden, de geschiedenis is nu eenmaal niet anders.

Beide partijen, de politieke en de godsdienstige — doorgaans trokken ze aan één lijntje — vielen de Kerk der Laterdaagsche heiligen onophoudelike aan, wat natuurlijk het Mormoonsche volk samendreef. Hieruit werd een onregelmatigheid in de Amerikaanse politiek geboren: een Kerkelike en een anti-Kerkelike partij, wat velen deed denken, dat de Mormonen geloofden in vereeniging van kerk en staat onder de bestaande regering. Dit was een misverstand, dat buiten de beschreven omstandigheden allen grond miste.

Eindelijk werd ingezien, dat deze ongewenschte oneenigheid de materiale belangen van het Territoor belemmerde en Utah's streven naar opname in den statenbond in den weg stond. De geschillen werden bijgelegd, of liever: men liet ze varen, en allen werkten samen tot het verkrijgen van opneming in de Unie. Dit werd in 1896 toegestaan.

In het Teeken der Bijen.

Utah's staats-embleem is de bijenkorf, en welke gebreken de tegenstander der Mormonen ook in hen ziet, hij zal hen stellig niet van luiheid beschuldigen. Natuurlijk hadden en hebben zij hunne fouten. Hunne geschiedenis, de heele gang van zaken, zou anders niet zijn geweest wat zij is. De huidige toestand is eigenlijk maar een noedhulp: er werd van den beginne af naar iets veel hoogers gestreefd, naar de Vereenigde Orde, een Mormoonsch communisme — een uitgesteld en nog te verwezenlijken ideaal — dat faalde omdat er „krakeelingen, oneenigheden, wangunst en tweestrijd” onder hen waren (L e e r e n V e r b o n d e n 101:6.)

Ook wil de schrijver van deze schets niet over het hoofd zien, dat hun huweliksleven — althans het huweliksleven van een gedeelte — in de oogen van buitenstaanders verkeerd was. Op dezen Mormoonschen echt hopen wij in een afzonderlijk hoofdstuk terug te komen, zoomede op de bestrijding dier practijk door

andersdenkenden met eerlijke en oneerlijke middelen gevoerd. Maar dit zij reeds hier aangestipt: de kortzichtige zendingsmensen, die wij boven noemden — louter als een historische aantekening — hebben den voortgang van het Mormonisme niet kunnen storen. Het is hun gelukt, in heel Amerika, ja, in heel de beschaaide wereld, verkeerde begrippen omtrent de volgelingen van Joseph Smith te doen ontstaan, zoodat haast de gansche buitenwacht tegen die „verschrikkelijke Mormonen” bevooroordeeld werd. En verder? Niets! Of het moest de schande zijn, die zich voor hen ophoopt, nu de duizenden toeristen, die jaarlijks den Mormonenstaat bezoeken, den waren stand van zaken merken.

Daartegenover staan der Mormonen prestatien, grootdadige verrichtingen, die luider spreken dan woorden. „Het Mormonisme”, zegt R. P. J. Tutein Nolthenius in zijn „Nieuwe Wereld”, „is niet enkel de meest grandiose proefneming op godsdienstig-maatschappelijk gebied, welke |deze eeuw heeft zien geboren worden, doch ook verreweg de best geslaagde.” En dr. J. P. Lotsy, een ander Hollander, die ons verleden zomer gadesloog toen hij de vergaderingen van de Amerikaansche Vereeniging ter bevordering der Wetenschap bijwoonde, schrijft dit in het „Nieuws van den Dag” van Zondag 23 Juli 1922: „Hoe men ook over hun godsdienst moge denken — van veelwijverij is thans tengevolge van het verbod geen sprake meer — niemand, die Salt Lake City gezien heeft, met haar ruime boulevards, elektrische trams, groote universiteit (reeds in 1852, slechts 5 jaar na aankomst gesticht), schitterende hotels, honderden auto's, vele scholen en nergens nog overtroffen Tabernakel, kan ontkennen dat die eerste settlers buitengewone mensen zijn geweest. Het is zeer wel te begrijpen, dat de Mormonen in dit alles een teeken van goddelijke genade zien; deze metamorphose van een alkaliland in een moderne stad is werkelijk een wonder.”

„Het is altijd een voornaam leerstuk van de Laterdaagsche Heiligen geweest, dat van een godsdienst, die het vermogen mist, menschen temporeel te redden en hen hier voorspoedig en gelukkig te maken, niet verwacht kan worden, dat hij hen geestelijk redden en verhoogen zal in het toekomstige leven.” Zoo sprak Joseph F. Smith, de zesde president der Kerk, een neef van den eersten profeet. Schrijver dezer schets was persoonlijk met dezen sedert enkele jaren overleden kerkleider bekend. En nooit kan hij vergeten welk een voortreffelijk leider president Joseph F. Smith was: door-en-door praktisch, en tevens innig-geestelijk en diep-religieus.

Het streven naar geestelijk en maatschappelijk heil is steeds hand in hand gegaan in de Laterdaagsche Kerk. Daar was geen eenzijdige verheerlijking van de onstoffelijke dingen, met misplaatste veronachtzaming van het materiele. Evenmin eenzijdige

vooropstelling van het stoffelijke, want de geschiedenis der Kerk is doortrokken van dezen geest: „Eerst het Koninkrijk Gods”, dat is in beperkten zin de Kerk, in ruimeren zin het Rijk der Liefde en der Waarheid.

Het lijdt geen twijfel dat de voortreffelijke organisatie der Kerk — waarover straks meer — genoemd moet worden als een voorname factor, waar men zoekt naar de oorzaken van het welslagen der Mormoonsche kolonisatie. De leiders der Kerk waren tevens de leiders der maatschappelijke ondernemingen: voorgangers in den volsten zin des woords. Ik kan niet nalaten hier even in te lachen wat een bevoegd beoordeelaar, een buitenstaander, over deze uitstekende leiding zegt. In 1921 gaf de Macmillan Company te New-York een boek uit, getiteld: „City Homes on Country Lanes — Philosophy and Practice of the Home-in-a-Garden”, door William E. Smythe, waarin de Laterdaagsche heiligen het volgende pluimpje krijgen:

(Wordt vervolgd.)

REDELIJKE THEOLOGIE.

V.

De groote Wet.

De ontelbare tusschenwerkingen van stof, kracht en intelligenties van het heelal, moeten door een of andere wet samengehouden worden. Deze universeele wet, waaraan alle mindere wetten bijdragen, zullen van groot belang zijn voor den mensch, die een ware filosofie van het leven zoekt.

De toenemende ingewikkeldheid van het Heelal..... Er is alreeds gezegd, dat een heelal, dat door intelligenties beheerscht wordt en onder de wet van oorzaak en gevolgen is, niet opgevat kan worden in verwarring te zijn. De mensch is volstrekt zeker, indien zijn kennis redelijk is, dat hetzij gisteren, heden of morgen, dezelfde werking onder alle omstandigheden, dezelfde resultaten zal brengen. Onder bepaalde vastgestelde condities zal een zonnestraal, door een glazen prisma passerende, altijd in hetzelfde spectrum, gebroken zijn, of een rechte stok, in het water staande, zal altijd krom lijken. Hetzij in de lichamelijke, geestelijke of zedelijke wereld, de wet van oorzaak en gevolgen voert altijd de oppermacht. Men kan geen voorstel maken dat er rust in het heelal is, want dan kon er geen heelal zijn. Geregelde werking en beweging kenmerkt het heelal. De veelheid van werkingen, van de één op de ander, van verschillende vormen van stof, kracht en intelligentie, die het heelal samenstellen, moeten een gelijke hoeveelheid gevolgen voortbrengen.

Bovendien zal de toenemende intelligente wil, die op stof en energie werkt, een toenemende serie van terugwerkingen onder de krachten van het heelal voortbrengen. Elk nieuw stel van gevolgen wordt de oorzaak van steeds andere gevolgen. Dus in ons eigen heelal, zooals wij haar opnemen samengesteld te zijn, zou de toenemende ingewikkeldheid, de groote resultante wet van de werking der universeele krachten toeschijnen. Dit is de groote wet der natuur, waarnaar elk levend ding zich moet regelen, indien het in harmonie met alle andere dingen is. In een universum, dat door intelligentie bestuurd wordt, is het slechts natuurlijk dat alle dingen, die binnen het heelal zijn, zich naar een bevorderend doel bewegen. Als nieuw licht tot den mensch gekomen is, is zekerheid van deze wet, die de heerschende is, meer en meer nadrukkelijk.

De Menschen en de Groote Wet. De wet van de toenemende ingewikkeldheid is fundamenteel. Sedert de mensch herhaaldelijk door stof en energie bewerkt wordt, moet hij onder de onderwerping van de groote wet gebracht worden. Dat bedoelt dat hij onder normale condities in ingewikkeldheid zal toenemen. Als de mensch natuurverschijnselen en redelijkheid naleeft en ze weet te gebruiken, zal hij in kennis groeien. Waar hij tevoren één feit kon gebruiken, heeft hij dan vele. Dit is het nitteksel van zijn ingewikkeldheid. Een timmerman met één stuk gereedschap doet minder qualiteit werk dan een, die een uitzet van moderne gereedschappen heeft. Gelijkerwijs ook de mensch, als hij ondervindingen opdoet, wordt hij sterker in het gebruiken der machten der natuur, in het ten uitvoer brengen van zijn doeleinden. Met deze dingen in gedachten, wordt de groote wet een wet van toenemende macht en meesterschap over het heelal. Voor deze reden is de wet, die de voortvloeiende activiteiten der algemeene krachten te kennen geeft, dikwijls de wet van vooruitgang genoemd.

De graad van groei, of vooruitgang van den mensch, hangt af van den graad, hoe zijn wil op intelligente wijze wordt uitgeoefend op de dingen, die om hem heen zijn. Het is zelfs aannemelijk, dat door het misbruiken van den wil de mensch van zijn verkregen machten kan verliezen. In alle gevallen voegt de bewerking van den wil onder normale condities kracht tot den mensch; en bij het gebruik van den intelligenten wil in een wereld van stof en energie, groeit de mensch in de toenemende massa in kracht en sterkte naar volmaaktheid, in een toenemende belangwekkende wereld. Degenen, die zich niet regelen naar de wet van vooruitgang, zijn abnormaal en spannen hun krachten niet in den vereischten stand om de juiste richting te bepalen.

De natuur is onuitputtelijk in het mogelijke aantal van tusschenverwantschappen onder stof, energie en intelligentie. Daarom is

het gevolg dat de mensch voor eeuwig in staat zal zijn kennis bij kennis, macht tot macht, of vooruitgang bij vooruitgang te voegen. Deze vordering is de groote wet van het heelal, zonder begin en zonder einde, waaraan alle andere wetten bijdragen. Door het aan-
 kleven aan deze wet zijn de gewillige intelligente wezens tot hun tegenwoordigen schitterenden staat van menschelijkheid verzeen en door verdere inschikkelijkheid met deze wet zullen zij tot een toekomstigen Godgelijken staat van volmaaktheid opgaan. God, de hoogste intelligente en volmaakte wil van het heelal, heeft Zijn plaats verkregen door een gehoorzame erkenning van de toestanden der wet van vordering.

De wet van vordering geeft hoop en doel aan degenen, die het Evangelie accepteren. Het gevoel van zekerheid, die van de kennis komt, dat de elementen van het heelal eeuwig zijn, is levend gemaakt door de hoop, door de groote wet gevestigd, dat er een doel in al de werkingen van het heelal is. Wat ook de mensch mag doen, wat zijn leven ook mag brengen, mits al zijn vermogen onder de dingen en krachten, die om hem heen zijn, ijverig werkzaam is, verwerft hij kennis en daarbij kracht en onder de wet van vordering wordt hij voorwaarts geplaatst naar een meer verhoogden stand dan hij nu inneemt, waarin hij grooter werk kan doen. Menschen, die ontmoedigd zijn door mislukking van het volvoeren hunner verlangens, spreken vaak van hun leven als zijnde doelloos, maar dat is ijdele spraak, want inderdaad, geen intelligent wezen, die zich krachtiglijk in de dingen om zich heen begeeft, kan doelloos genaamd worden. Zulk een leven kleeft automatisch aan de wet van vordering en is voortgaande naar de groote bestemming van de allerhoogste macht en vergezellende vreugde. Dat is een doelloos leven, hetwelk zijn talenten niet gebruikt. Het maakt weinig verschil wat voor een taak men in dit leven doet, indien men haar maar doet met alle macht. In een oneindig heelal is het onmogelijk alles tegelijk te doen. Ergens moet een begin gemaakt worden, en hoek bij hoek, van de eene afdeeling tot de andere afdeeling en van de eene ruimte tot de andere ruimte zal alles bekend en overwonnen zijn. Teneinde moet alles zorgvuldig onderzocht worden en of nu een begin in het Oosten of in het Westen gemaakt wordt, zal weinig verschil maken. De hoofdzaak is, tot welke mate zal men zich in lichaam en verstand inspannen zijn werk te doen. Daarvan zal de groei afhangen.

De Wet Van Ontwikkeling. De wet van vordering is dus een wet van eidelooze ontwikkeling van alle machten, die temidden van een heelal een toenemende ingewikkeldheid wordt. Geen hoopvoller beginsel kan in een filosofie van het leven ingelijfd worden.

(Wordt vervolgd.)

Groeten uit Zion.

Mijn waarde broeders en zusters. Het is alweer vele jaren geleden sedert ik op mijn laatste zending in Nederland was, en duizenden malen ben ik met mijn gedachten in uw midden en nu is het voorrecht aangebroken dat mijn zoon U. J. Denkers is geroepen om een zending te volbrengen in Nederland. Hopende en biddende, dat gij hen, diezelfde liefde en goedheid wilt geven als aan mij betoond. Nogmaals roep ik u toe door deze regelen: Blijft getrouw aan Gods werk, het is het eenigste werk op aarde dat God erkent en laat u niet verleid door mannen, die tot u komen, die in zonde en ongerechtigheid zijn vervallen. Wees allen hartelijk van mij gegroet.

Uw broeder in Christus,

BERNARD A. DENKERS.

c/o. Box 1125 Pocatello,

Idaho, U.S.A.

Vergeet niet
de Amsterdamsche Conferentie
die op 21 en 22 Februari gehouden zal worden.

*Wij verwachten dat deze Conferentie de grootste
zal zijn die immer in Amsterdam gehouden is.*

Maak het bekend aan al Uw vrienden!

Aangekomen.

Uit Zion zijn aangekomen en in verschillende vertakkingen geplaatst: ouderlingen A. de Bruin, L. D. Olpin en J. van der Werf.

INHOUD.

De Engel van de Apocalypse		Het ware Mormonisme . . .	blz. 62
heeft het eeuwige Evangelie		Redelijke Theologie . . .	" 65
op de aarde hersteld . . .	blz. 53	Groeten uit Zion . . .	" 68
Zondagsschoolwerk. . . .	" 61	Aangekomen	" 68

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 16 B, Rotterdam — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending.

Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 3.—, Buitenland f 4.—.

Afzonderlijke nummers 15 cent.